

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏ

Ե Զ Ր Ա Կ Ա Յ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2019 ԹՎԱԿԱՆԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

**Հայաստանի Հանրապետության 2019 թվականի պետական բյուջեի
կատարման վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ
պալատի եզրակացությունը ներկայացվում է՝ ի կատարումն ՀՀ
Սահմանադրության 111-րդ հոդվածի, «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ
օրենքի 5-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի բ) ենթակետի, 27-րդ հոդվածի 3-
րդ մասի, «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ Սահմանադրական օրենքի
116-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջների: Սույն եզրակացությունը կազմվել է
ՀՀ ֆինանսների նախարարությունում 2019 թվականի պետական բյուջեի
կատարման կազմակերպման գործընթացի հաշվեքննության ընթացիկ
եզրակացության հիման վրա:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ 1. ԱՆՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԽԵՂԱԹՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐԻ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	4
1. ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին ՀՀ կառավարության հաշվետվության վերաբերյալ	4
1.1 2019 թվականի պետական բյուջեի եկամուտների վերաբերյալ.....	6
1.3. 2019 թվականի պետական բյուջեի դեֆիցիտի վերաբերյալ	12
1.4. 2019 թվականի ՀՀ պետական պարտքը	14
1.5. ՀՀ պետական պարտքի կառավարման համակարգում արձանագրված հիմնախնդիրները	16
2. ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի կատարմանն առնչվող օրենսդրության վերաբերյալ	23
3. ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի ելքային ծրագրերի և միջոցառումների գծով արդյունքային (ոչ ֆինանսական) ցուցանիշների կատարման վերաբերյալ	25
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	32
ՄԱՍ 2. ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՐԾԻՔ	34

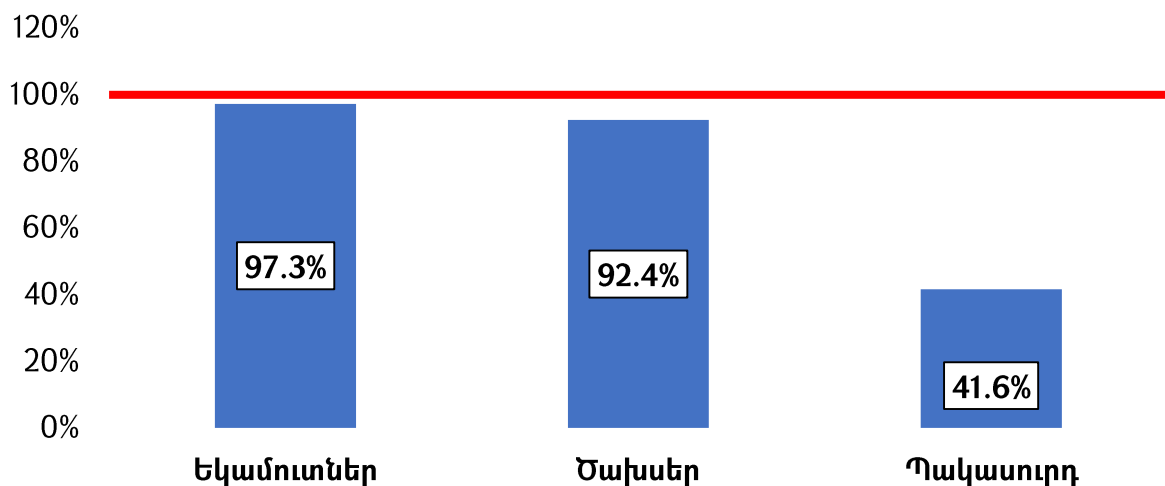
**ՄԱՍ 1. ԱՆՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ,
ԽԵՂԱԹՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐԻ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

**1. ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին ՀՀ
կառավարության հաշվետվության վերաբերյալ**

հազ. դրամ

Ծրագիր	Ճշտված ծրագիր	Փաստացի
Եկամուտներ 1,496,463,122.3	Եկամուտներ 1,609,097,675.4	Եկամուտներ 1,565,488,916.8
Ծախսեր 1,648,063,122.3	Ծախսեր 1,762,920,130.7	Ծախսեր 1,629,436,862.4
Դեֆիցիտ 151,600,000.0	Դեֆիցիտ 153,822,455.3	Դեֆիցիտ 63,947,945.6

Պետական բյուջեի կատարումը
(ճշտված ծրագրի համեմատ %-ով)

ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության հաշվետվության համաձայն (այսուհետ՝ Հաշվետվություն), ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի եկամուտները «ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) նախատեսվել են 1,496,463,122.3 հազ. դրամ: 2019 թվականի ընթացքում պետական բյուջեի եկամուտները ՀՀ կառավարության որոշումներով ավելացել են 112,634,553.1 հազ. դրամով, ինչի արդյունքում ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի եկամուտների ճշտված ծրագիրը կազմել է 1,609,097,675.4 հազ. դրամ: 2019 թվականին ՀՀ պետական բյուջե են մուտքագրվել 1,565,488,916.8 հազ. դրամ եկամուտներ՝ ապահովելով կառավարության կողմից ճշտված ծրագրի 97.3% կատարողական:

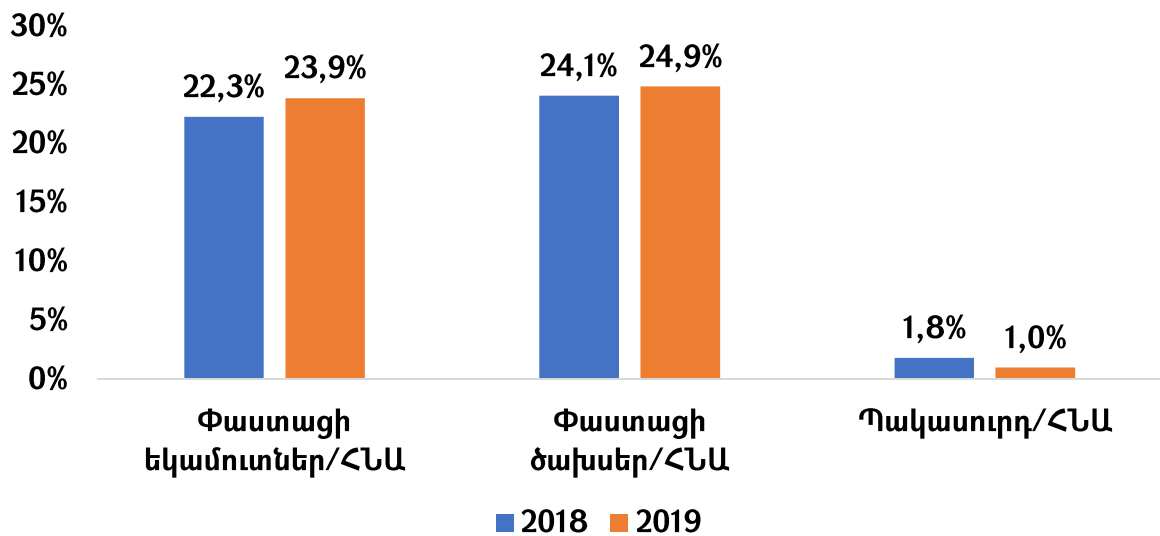
2019 թվականի պետական բյուջեի ընդհանուր եկամուտները ՀՆԱ-ի նկատմամբ կազմել են 23.9% (2018 թվականին՝ 22.3%):

Օրենքով ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի ընդամենը ծախսերը նախատեսվել են 1,648,063,122.3 հազ. դրամ, որոնք 2019 թվականի ընթացքում ՀՀ կառավարության որոշումներով ավելացել են 114,857,008.3 հազ. դրամով, արդյունքում ծախսերի ճշտված ծրագիրը կազմել է 1,762,920.130.7 հազ. դրամ: 2019 թվականի փաստացի ծախսերը կազմել են 1,629,436,862.4 հազ. դրամ կամ Օրենքով նախատեսված ցուցանիշի 98.9%-ը, իսկ ճշտված ծրագրի 92.4%-ը:

2019 թվականի պետական բյուջեի փաստացի ծախսեր/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կազմել է 24.9%՝ 2018 թվականի 24.1%-ի համեմատ:

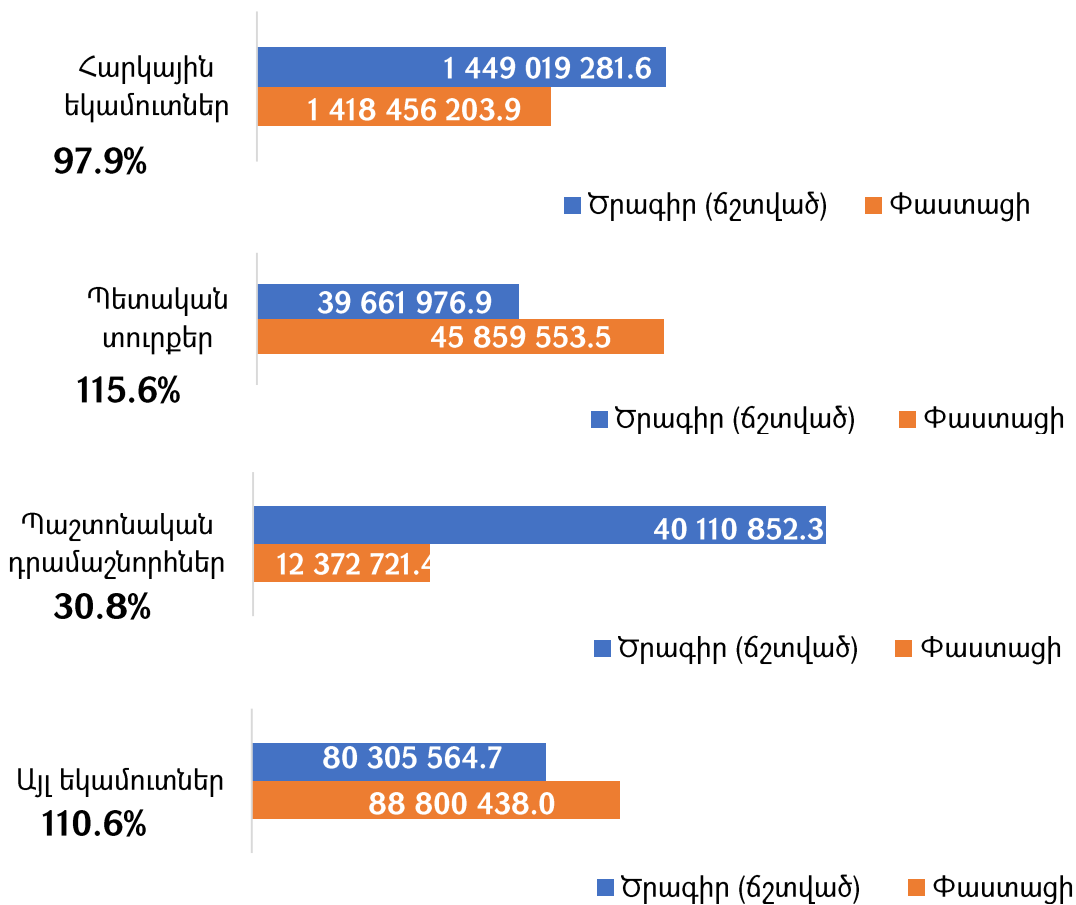
Օրենքով ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի դեֆիցիտը հաստատվել է 151,600,000.0 հազ. դրամ: ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի նախատեսված դեֆիցիտը տարվա ընթացքում ճշտված ծրագրով ավելացել է 2,222,455.3 հազ. դրամով՝ կազմելով 153,822,455.3 հազ. դրամ: ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի կատարման արդյունքում գրանցվել է 63,947,945.6 հազ. դրամի դեֆիցիտ, որն Օրենքով նախատեսվածի 42.2%-ն է, իսկ տարեկան ճշտված ծրագրով նախատեսվածի՝ 41.6%-ը:

2019 թվականին դեֆիցիտ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կազմել է 1.0%՝ 2018 թվականի 1.8%-ի համեմատ:

1.1 2019 թվականի պետական բյուջեի եկամուտների վերաբերյալ

2019թ. պետական բյուջեի եկամուտների կատարումը (հազ. դրամ)

2019 թվականի պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքով նախատեսված եկամուտները կազմել են 1,496,463,122.3 հազ. դրամ, որն ավել է նախորդ տարվա նույն ցուցանիշից 188,178,254.6 հազ. դրամով, իսկ 2019 թվականի եկամուտների ճշտված ծրագրի ցուցանիշը՝ 1,609,097,675.4 հազ. դրամ, որն ավել է նախորդ տարվա նույն ցուցանիշից 243,765,329.7 հազ. դրամով:

2019 թվականի պետական բյուջեի փաստացի եկամուտները կազմել են 1,565,488,916.8 հազ. դրամ, որն ավել է 2018 թվականի փաստացի եկամուտներից 223,798,325.9 հազ. դրամով կամ 16.7%-ով:

2019 թվականի պետական բյուջեի փաստացի եկամուտների կառուցվածքում ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի փաստացի հարկային եկամուտները տարեկան ճշտված ծրագրով նախատեսված 1,449,019,281.6 հազ. դրամից պակաս է հավաքագրվել 30,563,077.7 հազ. դրամով, կամ 2.1%-ով, որի արդյունքում փաստացի հարկային եկամուտները կազմել են 1,418,456,203.9 հազ. դրամ՝ ապահովելով տարեկան ճշտված ծրագրի 97.9% կատարում: 2019 թվականի պետական բյուջեի փաստացի հարկային եկամուտները ՀՆԱ-ի նկատմամբ կազմել են 21.6%, 2018 թվականի՝ 20.3%-ի համեմատ:

ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի տարեկան ծրագրով պետական տուրքերը նախատեսվել են 39,392,890.3 հազ. դրամ, իսկ փաստացի պետական տուրքերից մուտքերը կազմել են 45,859,553.5 հազ. դրամ, ճշտված ծրագրի 39,661,976.9 հազ. դրամի դիմաց՝ ապահովելով տարեկան ճշտված ծրագրի 115.6% կատարում:

2019 թվականի պետական բյուջեի պաշտոնական դրամաշնորհները Օրենքով նախատեսվել են 39,464,914.4 հազ. դրամ, ճշտված ծրագրով՝ 40,110,852.3 հազ. դրամ, իսկ փաստացի ցուցանիշն իրականացվել է 12,372,721.4 հազ. դրամով, որը կազմել է ճշտված ծրագրի 30.8%-ը:

2019 թվականի պետական բյուջեի այլ եկամուտները Օրենքով նախատեսվել են 55,122,607.3 հազ. դրամ, ճշտված ծրագրով՝ 80,305,564.7 հազ. դրամ, իսկ փաստացի ցուցանիշը կազմել է 88,800,438.0 հազ. դրամ, որը կազմել է ճշտված ծրագրի 110.6%-ը:

2019 թվականին բանկերում և այլ ֆինանսավարկային հաստատություններում բյուջեի ժամանակավոր ազատ միջոցների տեղաբաշխումից և դեպոզիտներից ստացվել են շուրջ 12,708,350.5 հազ. դրամ տոկոսավճարներ (2018 թվականին՝ 7,645,056.5 հազ. դրամ): 2018 թվականի համեմատ նշված եկամուտներն աճել են 66.2%-ով կամ 5,063,294.0 հազ. դրամով:

1.2. 2019 թվականի պետական բյուջեի ծախսերի վերաբերյալ

Ըստ Հաշվետվության՝ ընդամենը փաստացի ծախսերը կազմել են 1,629,436,862.4 հազ. դրամ՝ ապահովելով ճշտված ծրագրի 92.4% կատարողական:

ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի ծրագրերի թվաքանակը 205-ն է, իսկ միջոցառումներինը՝ 1162-ը:

ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի ծրագրերի **(ծրագրային դասակարգմամբ)** կատարման ուսումնասիրությամբ պարզվել է՝

5 ԾՐԱԳՐԵՐ ԵՎ

79 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Օրենքով նախատեսվել են, սակայն փաստացի չեն կատարվել, այսինքն՝ վճարումներ չեն իրականացվել

Ծրագրերի Օրենքով նախատեսված ընդհանուր գումարը՝ 9,517,649.7 հազ. դրամ, միջոցառումների Օրենքով նախատեսված ընդհանուր գումարը՝ 46,307,364.2 հազ. դրամ:

11 ԾՐԱԳՐԵՐ ԵՎ

306 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Օրենքով չեն նախատեսվել, սակայն փաստացի կատարվել են

Ծրագրերի փաստացի ընդհանուր գումարը՝ 6,099,112.2 հազ. դրամ, միջոցառումների փաստացի ընդհանուր գումարը՝ 52,838,096.8 հազ. դրամ:

2 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Գերակատարվել են

Միջոցառումներից մեկը «Ոչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր»-ն է, որը ճշտված ծրագրից ավելի է կատարվել 698,641.7 հազ., դրամով կամ 54,752.5%-ով, իսկ մյուսը՝ «Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Սոցիալական ներդրումների և տեղական զարգացման դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում օժանդակության տրամադրում, միջհամայնքային ենթածրագրերի նախագծման, ընտրության և իրականացման աշխատանքներում»-ն է, որը ճշտված ծրագրից ավելի է կատարվել 22,471.7 հազ. դրամով կամ 255.2%-ով:

19 ԾՐԱԳՐԵՐ և 113 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

**Փաստացի կատարողականը ճշտված ծրագրի նկատմամբ փոքր է
50%-ից**

(ներառված չեն չկատարված ծրագրերը)

Ծրագրերի ընդամենը ճշտված ծրագրային ցուցանիշը կազմել է 54,499,456.6 հազ. դրամ, մինչդեռ, ընդամենը փաստացի կատարողականը՝ 19,274,494.4 հազ. դրամ կամ ճշտված ծրագրի 35.4%-ը:

Միջոցառումների ընդամենը ճշտված ծրագրային ցուցանիշը կազմել է 50,015,234.8 հազ. դրամ, մինչդեռ, ընդամենը փաստացի կատարողականը՝ 14,934,295.9 հազ. դրամ կամ ճշտված ծրագրի 29.9%-ը:

Միջոցառումներից ամենացածր կատարողականը ճշտված ծրագրի նկատմամբ արձանագրվել է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից իրականացվող «Գյուղատնտեսության ոլորտում ապահովագրական համակարգի ներդրման փորձնական ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցություն» միջոցառման մասով՝ 0.1%:

27 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

**Օրենքով նախատեսված չեն եղել, ճշտված ծրագրով նախատեսվել են,
սակայն փաստացի չեն կատարվել, այսինքն՝ վճարումներ չեն
իրականացվել**

(Միջոցառումների ընդամենը ճշտված ծրագրի գումարը կազմել է 1,117,106.7 հազ. դրամ)

**2019թ. ՀՀ կառավարության
պահուստային ֆոնդից
փաստացի հատկացվել է 34
մլրդ դրամ**

2019 թվականին ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից Օրենքով նախատեսվել է հատկացնել 8,778,371.7 հազ. դրամ, փաստացի վերաբաշխվել է 34,752,079.4 հազ. դրամ: 2019 թվականին ՀՀ կառավարության

պահուստային ֆոնդի միջոցների 16.3%-ն ուղղվել է շենքերի և շինությունների շինարարությանը, 14.8%-ը՝ այլ կապիտալ դրամաշնորհներին:

ՀՀ 2019 թվականի պետական բյուջեի (տնտեսագիտական դասակարգմամբ) փաստացի ծախսերի կառուցվածքը հետևյալն է. 88.2%-ը ընթացիկ ծախսեր, իսկ 11.8%-ը՝ ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ: Ընդ որում, 2018 թվականին ընթացիկ և կապիտալ ծախսերի տեսակարար կշիռները ընդամենը ծախսերի մեջ կազմել են համապատասխանաբար 89.8% և 10.2%: 2018 թվականի համեմատ 2019